

Co-funded by the
European Union

Інформаційний огляд №4

Грудень 2023

Ключові події у конкурентному праві ЄС

У другому півріччі 2023 року було ухвалено низку ключових нормативно-правових актів, а саме:

[Регламент \(ЄС\) 2023/2854 Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2023 року про гармонізовані правила щодо справедливого доступу до даних та їх використання і про внесення змін до Регламенту \(ЄС\) 2017/2394 та Директиви \(ЄС\) 2020/1828 \(Акт про дані\)](#)

Закон про дані зобов'язує виробників і постачальників послуг надавати своїм користувачам, як юридичним, так і фізичним особам, доступ до даних, отриманих в результаті використання їхніх продуктів або послуг, і використовувати їх повторно. Він також дозволяє користувачам ділитися цими даними з третіми сторонами - наприклад, власники автомобілів можуть у майбутньому поділитися певними даними про свій транспортний засіб з механіком або страховою компанією.

Регламент встановлює нові правила щодо того, хто може мати доступ до даних, створених в ЄС, і використовувати їх у всіх секторах економіки. Він має на меті

- забезпечити справедливий розподіл цінності даних між учасниками цифрового середовища
- стимулювати конкурентний ринок даних
- відкрити можливості для інновацій, заснованих на даних, і
- зробити дані більш доступними для всіх.

Вказаний регламент має на меті полегшити перехід між постачальниками послуг з обробки даних, запровадити гарантії проти незаконної передачі даних та передбачити розробку

Newsletter №4

Грудень 2023

стандартів інтероперабельності для повторного використання даних між секторами.

Незважаючи на вже звичне застереження, що міститься в більшості законодавчих актів, про те, що режим конкуренції залишається незмінним, Регламент матиме певний вплив на ринкову конкуренцію. Цей вплив не є односпрямованим. З одного боку, визнання того, що дані є ключовим конкурентним активом, який спільно створюється споживачами, і що вони, таким чином, мають право на частку в цінності, яку вони генерують, є дуже позитивним зрушенням. Це також є радикальним відходом від доктрини основних засобів конкурентного права, згідно з якою конкуренти можуть вимагати примусового доступу до зовнішніх активів лише за суворих обставин. В ідеальному сценарії, коли користувачі скористаються правом вимагати надання доступу до своїх даних, Регламент може мати наслідки для бізнес-моделей, спрямованих на втягування клієнтів у закриту екосистему післяпродажного обслуговування. Яскравим прикладом такої бізнес-моделі була політика компанії John Deere, яка заблокувала доступ фермерів до програмного забезпечення їхніх смарт-пристроїв, щоб запобігти ремонту та технічному обслуговуванню.

З іншого боку, обмеження на використання даних для розробки конкуруючих продуктів, а також право власників даних відмовлятися ділитися комерційною таємницею в кожному конкретному випадку є суттєвими обмеженнями режиму обміну даними, створеного Регламентом. Втім, це не дивно. Загальний підхід ЄС до обміну інформацією та співпраці між конкурентами, як це відображено, наприклад, у положенні про виключення блоків НДДКР, є надто обережним. Шлях до відкриття конкурентного середовища для більшого обміну інформацією та співпраці є довгим.

На рівні сподівань, Акт про дані може стати лише початком нової економіки даних, надаючи шаблон для угод про обмін даними в усіх секторах і демонструючи переваги обміну даними з точки зору розширення ринкових можливостей і стимулювання інновацій. Це може призвести до реконфігурації ринкової позиції споживачів як співвиробників даних і МСП як зацікавлених сторін, що мають право на дані як ключовий конкурентний актив. Але навіть якщо він не досягне цих цілей,

Закон є майданчиком для регуляторних експериментів, і його трансформаційний потенціал не можна недооцінювати.

II. Європейська Комісія призначила шість "гейткіперів" відповідно до Акту про цифрові ринки.

Відповідно до положень Акту про цифрові ринки Європейська комісія вперше визначила шість "гейткіперів" - Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta, Microsoft. Загалом було визначено 22 основні послуги онлайн-платформи, які надають "гейткіпери". Тепер шість гейткіперів матимуть шість місяців, щоб забезпечити повну відповідність зобов'язанням DMA для кожної з призначених ними основних платформних послуг.

Рішення про призначення було прийнято після 45-денного процесу розгляду, проведеного Комісією після того, як Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta, Microsoft і Samsung повідомили про свій потенційний статус gatekeepers.

Паралельно Комісія розпочала чотири ринкових розслідування для подальшої оцінки заяв Microsoft і Apple, які стверджують, що, незважаючи на досягнення порогових показників, деякі з їхніх основних платформних сервісів не відповідають критеріям:

Microsoft: Bing, Edge та Microsoft Advertising

Apple: iMessage

Крім того, Комісія дійшла висновку, що хоча Gmail, Outlook.com і Samsung Internet Browser відповідають пороговим значенням, передбаченим Угодою DMA, щоб бути визначеними як "гейткіперит", Alphabet, Microsoft і Samsung надали достатньо обґрунтовані аргументи, які свідчать про те, що ці сервіси не можуть бути визнані "воротами" для відповідних основних сервісів платформи.

Про результати визначення гейткіперів читайте вже в нашому наступному Ньюслеттер.

Із Новим годом, шановні читачі!